

Subiect: **Cerere de clasare a imobilului situat la nr. 437, Roșia Montană, Comuna Roșia Montană, Județul Alba**

Către: Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Alba
Domnului Director Matei Drîmbărean

În atenția: Primăriei Comunei Roșia Montană,
Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice nr.10 – Alba, Mureș, Sibiu,
Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice,
Ministerului Culturii și Cultelor – Direcția Generală Patrimoniu Cultural Național

Stimate domnule Director,

Data fiind valoarea excepțională a sitului istoric Roșia Montană în întregul său, recunoscută și instituită prin includerea Comunei Roșia Montană în lista „unităților administrative cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național” – stabilită prin Planul de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a III-a: Zone protejate (PATN/III), aprobat prin L.5/2000 – precum și prin înscrierea în Lista Monumentelor Istorice a unui număr de 3 situri și 46 de monumente aflate pe teritoriul comunei;

Având în vedere numeroasele construcții și ansambluri istorice valoroase, neincluse în Lista Monumentelor Istorice, aflate pe întreg cuprinsul comunei Roșia Montană, a căror valoare este recunoscută prin includerea lor, cu titlu generic – „monumente de arhitectură populară” și „ansamblu urban”, în rândul „monumentelor istorice de valoare națională excepțională” instituite prin PATN/III și este, de asemenea, constatată și semnalată în repetate rânduri prin studiile și documentațiile de urbanism realizate în ultimii ani pentru acest teritoriu – documentații analizate și avizate sau doar consultate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice (prezentate în Anexa 2);

Dat fiind pericolul grav în care se află cea mai mare parte a patrimoniului cultural de la Roșia Montană, sub spectrul dispariției provocate de proiectul minier promovat de societatea Roșia Montană Gold Corporation;

În acord cu scopul principal înscris în Statutul Asociației „Arhitectură. Restaurare. Arheologie” – protejarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;

În baza articolului 12 (1) 2. d) din Legea privind protejarea monumentelor istorice, nr. 422/2001, cu modificările și completările ulterioare, și a Normelor metodologice privind clasarea și evidența monumentelor istorice (aprobat prin OMCC nr. 2682/2003);

vă solicităm

Să inițiați procedura de clasare a imobilului situat în Roșia Montană, la nr. 437, Comuna Roșia Montană, Județul Alba.

Gospodăria care face obiectul acestei cereri este declarată gospodărie valoroasă prin documentațiile de urbanism în vigoare (completare PUG) și este reprezentativă pentru patrimoniul cultural local, prin prisma tuturor criteriilor de clasare a monumentelor istorice.

Construită probabil la sfârșitul secolului al XIX-lea, casa este reprezentativă pentru arhitectura tradițională a zonei – atât prin tipologie arhitecturală, cât și prin sistem constructiv – și pentru alcătuirea gospodăriei tradiționale. Alături de locuință, gospodăria cuprinde o bucătărie de vară cu târnaț deschis și alte anexe, toate împrejmuite cu un gard înalt de zid, în care se deschide o poartă generoasă. Întreg ansamblul este extrem de valoros, prin unicitatea tipologică, prin vechime, dar și prin autenticitate și calitate arhitecturală – atât la nivel general, al concepției, cât și la nivel de detaliu. Valoarea ansamblului este sporită prin asocierea cu o creație artistică excepțională: filmul „Nunta de piatră”, partea a doua – „La o nuntă”, inspirat de povestirea omonimă a lui Ion Agârbiceanu și regizat de Dan Pița, turnat în mare parte în această gospodărie.

Gospodăria este în pericol iminent de dispariție. Starea de conservare a construcțiilor este proastă. Zona în care se înscrie gospodăria – Văidoaia – este abandonată și construcțiile sunt devastate, în curs de dispariție, în ciuda valorii incontestabile. Gospodăria se află în zona de protecție a unui monument istoric clasat („Galeria Cătălina Monulești din zona protejată a centrului istoric al localității” ; cod LMI: AB-I-s-A-00065.05) și este inclusă în teritoriul unui alt monument istoric clasat („Situl arheologic Alburnus Maior – Roșia Montană”, cod LMI: AB-I-s-A-00065).

În aceste condiții, pentru salvarea gospodăriei de la dispariție și protejarea sa eficientă, clasarea trebuie declanșată neîntârziat.

Anexăm cererii noastre și lista documentațiilor existente în arhiva Direcției Generale pentru Patrimoniul Cultural Național a Ministerului Culturii și Cultelor, din care pot fi extrase informații privitoare la contextul, caracteristicile și valoarea bunului de patrimoniu pentru care solicităm clasarea (Anexa 2).

Vă asigurăm, domnule director, de considerația și de sprijinul nostru.

Ștefan Bălici,
Vicepreședinte,
arhitect - urbanist,
specialist atestat în domeniul protejării monumentelor

Anexa 1

Imagini actuale ale construcțiilor pentru care solicităm clasarea (foto: ARA, august 2007)

Anexa 2

Documentații referitoare la patrimoniul cultural al sitului Roșia Montană existente în arhiva Direcției Generale pentru Patrimoniul Cultural Național, din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor

- *Inventarierea clădirilor și structurilor istorice din localitatea Roșia Montană*
(Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național, 2000)
- *Completarea documentației pentru PUG Roșia Montană – Studiu de delimitare a centrului istoric*
(S.C. OPUS – ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L., 2002; aprobat de Comisia Națională a Monumentelor Istorice; preluat în PUG și PUZ – Zona de dezvoltare industrială)
- *Studiu arhivistic*
(Petru Mortu, Bogdan Ciuculete; parte integrantă a *Studiului de delimitare a centrului istoric*, OPUS, 2002)
- *PUZ Zona istorică centrală Roșia Montană – Studiu istoric de fundamentare*
(OPUS, 2006) (<http://www.simpara.ro> > editura)
- *Centrul istoric Roșia Montană. Plan de management al patrimoniului cultural*
(OPUS, 2006) (anexat la PUZ Zona istorică centrală Roșia Montană; http://www.simpara.ro/rm/plan_management.pdf)